

**UCHWAŁA NR XXXII/232/21
RADY POWIATU W KOSZALINIE**

z dnia 26 lutego 2021 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie
z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2020 rok**

Na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) oraz § 19 ust. 2 Statutu Powiatu Koszalińskiego przyjętego uchwałą Nr XXV/221/17 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Koszalińskiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2017 r. poz. 1311 i z 2018 r. poz. 5226) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2020 rok stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Grąbski

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Koszalinie**

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2020 ROKU

Koszalin, luty 2021 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
2. Organizacja pracy ORPZ	3
3. Rodzinna i Instytucjonalna Piecza Zastępcza	4
4. Usamodzielnianie wychowanków	7
5. Mieszkanie chronione	8
6. Ocena sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, ocena funkcjonowania rodziny zastępczej.....	8
7. Szkolenia	9
8. Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2020 – 2022.....	11
9. Informacje dodatkowe	12
10. Wnioski do dalszej pracy.....	14
11. Podsumowanie.....	16
12. Wykaz skrótów	16

1. WPROWADZENIE

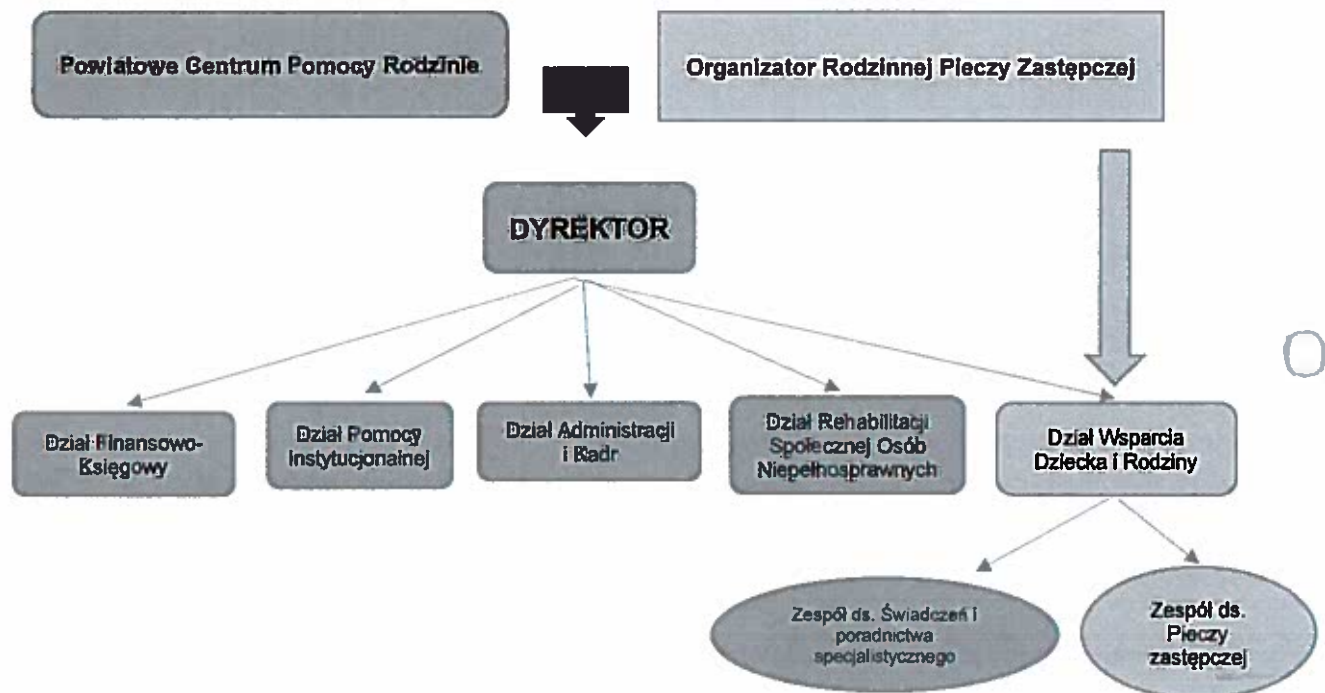
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie zgodnie z Zarządzeniem Starosty Koszalińskiego Nr 31/2011 z dnia 19 września 2011 r. realizuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Powiecie Koszalińskim. Organizacja prawidłowego wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej to kolejne dodatkowe zadanie realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie.

Zapewniam, że nasze działania są ukierunkowane na potrzeby i dobrostan powierzonych naszej opiece dzieci. Pracownicy PCPR wykazują zaangażowanie i profesjonalne, kreatywne podejście do realizowanych działań skutkujących zapewnieniem optymalnych warunków opieki i rozwoju dzieciom pozbawionym właściwej opieki własnych rodzin nawet w tak trudnym czasie, jak pandemia wirusa Covid-19. .

Mirosława Zielony

2. ORGANIZACJA PRACY ORPZ

Schemat nr 1. ORPZ w strukturze organizacyjnej PCPR w Koszalinie

W 2020 r. w ramach zespołu ds. pieczy zastępczej zatrudnionych było 5 pracowników – 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 1 pracownik socjalny. Wszyscy pracownicy zespołu ds. pieczy zastępczej zatrudnieni byli na umowę o pracę, w pełnym wymiarze czasu.

W 2020 r. wszystkie rodziny zastępcze z terenu powiatu koszalińskiego objęte były opieką organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ze wskazaniem pracownika wyznaczonego do współpracy (koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej/pracownika socjalnego), zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pracownicy zespołu ds. pieczy zastępczej na bieżąco współpracują z pracownikami zespołu ds. świadczeń i poradnictwa specjalistycznego w zakresie przyznawania świadczeń rodzinom zastępczym.

3. RODZINNA I INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W powiecie koszalińskim (na dzień 31 grudnia 2020 r.) funkcjonowało:

- 5 rodzinnych domów dziecka (dla 37 dzieci),
- 3 zawodowe rodziny zastępcze (dla 7 dzieci), w tym:
 - 1 pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego (dla 1 dziecka);
 - 2 rodziny zastępcze zawodowe (dla 6 dzieci)

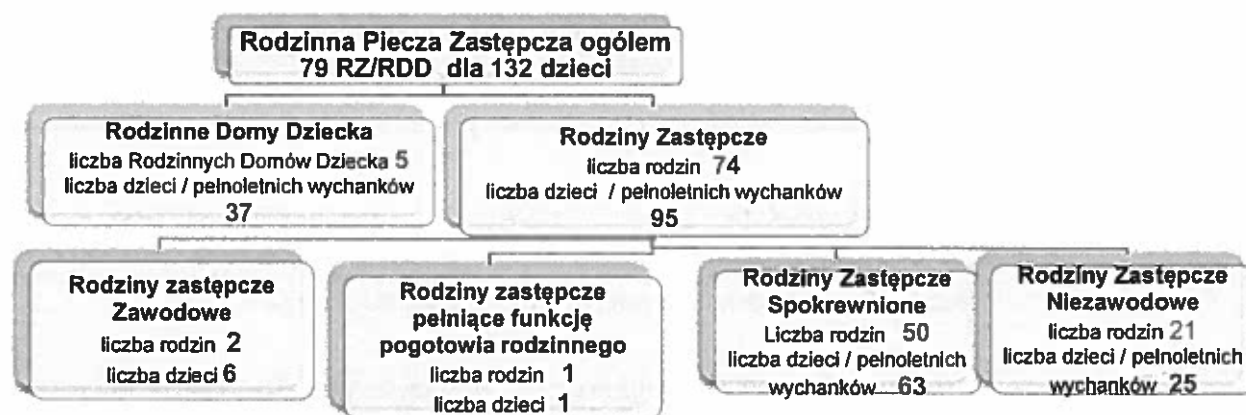
Ponadto na terenie powiatu koszalińskiego funkcjonowało:

- 50 spokrewnionych rodzin zastępczych (dla 63 dzieci),
- 21 niezawodowych rodzin zastępczych (dla 25 dzieci),

Ogółem na dzień 31.12.2020 r. na terenie powiatu koszalińskiego funkcjonowały 74 rodziny zastępcze i 5 rodzinnych domów dziecka dla 132 dzieci i pełnoletnich osób pozostających w pieczy zastępczej.

W 2020 r. w rodzinnej pieczy zastępczej po raz pierwszy zostało umieszczonych 25 dzieci.

Schemat nr 2. Rodzinna Piecza Zastępcza Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie (stan na dzień 31.12.2020 r.)

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w rodzinie zastępczej umieścić można do 3 dzieci a w rodzinnym domu dziecka do 8 dzieci (wyjątek stanowią rodzeństwa). W związku z dużą liczbą dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, na wniosek rodzinnych domów dziecka zatrudnione zostały osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy w pracach gospodarskich. W 2020 r. ORPZ zatrudnił 5 osób dla 5 rodzinnych domów dziecka.

ORPZ zapewnił pracę z rodzinami ukierunkowaną na powrót dzieci do rodziny naturalnej lub – gdy było to niemożliwe, konsekwentnie dążył do przysposobienia wychowanków, zgodnie z art. 33 ustawy umożliwiając i wspierając realizację planu pracy z rodziną zastępczą poprzez między innymi przygotowanie dzieci do:

- godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
- pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
- nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów rodziną i rówieśnikami w celu łagodzenia skutków doświadczania straty,
- zdobywania umiejętności społecznych,
- nabycia umiejętności zaspokajania potrzeb emocjonalnych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i ORPZ rodzinnej pieczy zastępczej z innymi instytucjami, a także dla zapewnienia optymalnych opieki dostosowanych do indywidualnych potrzeb dziecka na rzecz opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej.

W wyniku intensywnej pracy Zespołu:

- 15 dzieci powróciło do rodzin biologicznych,
- 4 dzieci zostało przysposobionych,
- 10 wychowanków rozpoczęło proces usamodzielnienia.

Ponadto:

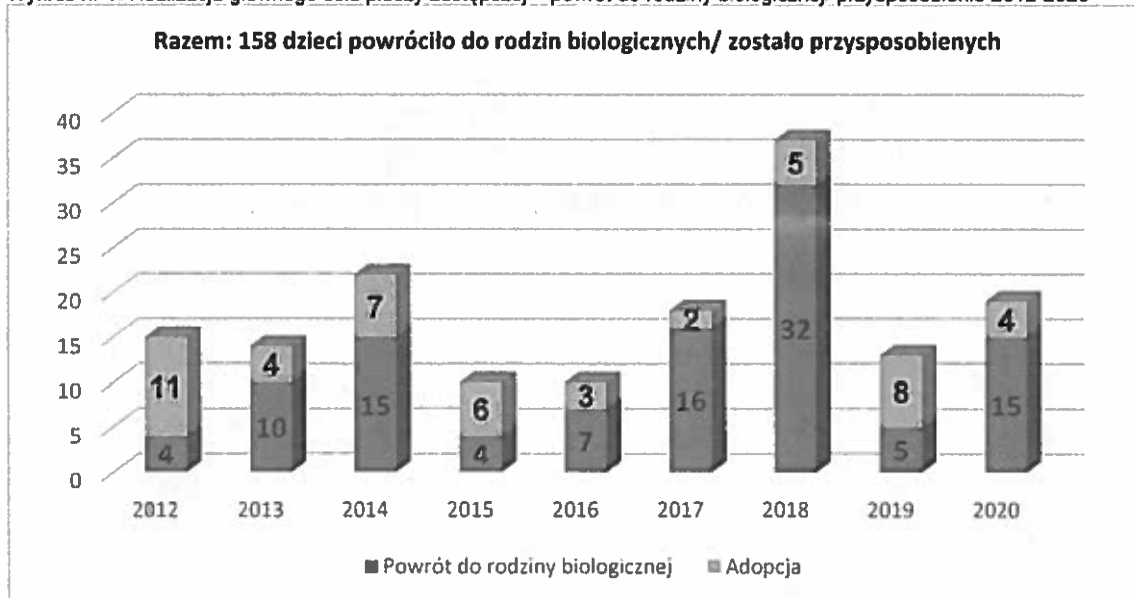
- 1 dziecko z rodziny zastępczej spokrewnionej zostało przeniesione do rodziny niezawodowej;
- 2 dzieci z rodziny zastępczej spokrewnionej zostało przeniesione do rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na czas hospitalizacji rodziny zastępczej spokrewnionej;
- 1 pełnoletni wychowanek rodziny zastępczej spokrewnionej został umieszczony w DPS w Mielnie
- 1 wychowanek z rodziny zastępczej zawodowej umieszczony został w placówce opiekuńczo – wychowawczej.
- 1 rodzina zastępcza zawodowa została rozwiązana na wniosek rodziny zastępczej, w której przebywało 3 dzieci (1 wychowanek został umieszczony w placówce opiekuńczo – wychowawczej a 2 wychowanków rozpoczęło proces usamodzielnienia).

PCPR w 2020 roku realizował 43 porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka i ponoszenia wydatków na jego utrzymanie (w tym: 20 porozumień dochodowych (dzieci z innych powiatów przebywających na terenie powiatu koszalińskiego), 23

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2020 ROKU tel./fax 094 71 40 252; www.pcprkoszalin.pl; e-mail: pcpr@powiat.koszalin.pl

porozumienia wydatkowe – dzieci pochodzące z powiatu koszalińskiego przebywające na terenie innego powiatu).

Wykres nr 1. Realizacja głównego celu pieczy zastępczej – powrót do rodziny biologicznej/ przysposobienie 2012-2020

Źródło: opracowanie własne.

Na terenie powiatu koszalińskiego funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza prowadzona przez powiat miasto Koszalin. Powiat koszaliński nie prowadzi placówki opiekuńczo – wychowawczej. Dzieci na podstawie postanowień sądu kierowane są do placówek na terenie innych powiatów. W 2020 r. były poważne problemy z umieszczaniem dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Głównym powodem był stan zagrożenia epidemicznego wirusem SARS-CoV-2 oraz standaryzacja placówek, które były zobligowane do zmniejszenia liczby miejsc do 14 wychowanków. Powiaty prowadzące placówki opiekuńczo-wychowawcze w celu zabezpieczenia miejsc dla dzieci pochodzących ze swojego powiatu, nie przyjmowały małoletnich z innych powiatów. W jednym przypadku okres oczekiwania na miejsce w placówce trwał 3 miesiące. W drugim przypadku nie przekroczył jednego miesiąca.

W 2020 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało ogółem 18 dzieci pochodzących z terenu powiatu koszalińskiego, w tym jeden wychowanek w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej (indywidualne potrzeby dziecka przekraczały możliwości pieczy rodzinnej). Na dzień 31 grudnia 2020 r. w placówkach przebywało ogółem 16 wychowanków.

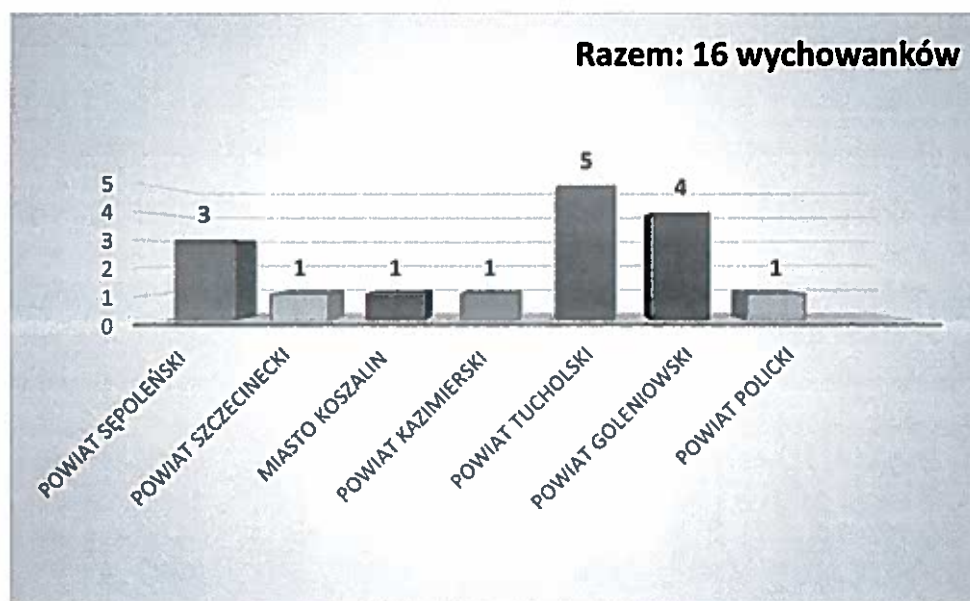
W 2020 r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych umieszczonych zostało 2 dzieci z terenu powiatu koszalińskiego. W ciągu roku placówki opiekuńczo-wychowawcze opuściło 2 wychowanków, którzy rozpoczęli proces usamodzielnienia.

ORPZ czyni wszelkie starania, aby dzieci umieszczane były w rodzinnej a nie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wykres nr 2. Liczba dzieci pochodzących z powiatu koszalińskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ
PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2020 ROKU tel./fax 094 71 40 252; www.pcpk.koszalin.pl; e-mail: pcpr@powiat.koszalin.pl

wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

Źródło: opracowanie własne

Powiat Koszaliński w 2020 r. podpisał 2 nowe porozumienia w sprawie warunków i sposobu przekazywania środków finansowych na wydatki związane z utrzymaniem wychowanków pochodzących z terenu powiatu koszalińskiego, a przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innego powiatu.

4. USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW

W 2020 r. z pomocy ORPZ skorzystało 45 usamodzielnianych wychowanków, w tym 40 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz 5 placówek opiekuńczo – wychowawczych. W tym, oprócz pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, 2 wychowanków otrzymało pomoc na zagospodarowanie. Z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie skorzystało 10 usamodzielnianych wychowanków (9 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej i 1 wychowanek z instytucjonalnej pieczy zastępczej)

W 2020 r. pracownik socjalny oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej ORPZ w ramach nadzoru, kontroli i wspierania realizacji programów usamodzielniania spotykali się indywidualnie (w tym on-line) z usamodzielnianymi wychowankami i opiekunami ich procesu usamodzielnienia. Celem spotkań było przekazanie niezbędnych informacji dotyczących prawidłowego przebiegu planowanego procesu usamodzielnienia. Praca z usamodzielnianymi wychowankami oparta była na opracowanych przez ORPZ - PCPR w Koszalinie drukach Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz drukach modyfikacji IPU.

Wszystkie podjęte działania miały na celu wsparcie wychowanków w trudnym procesie usamodzielniania. Dzięki wszechstronnemu działaniu specjalistów i kompleksowemu stosowaniu instrumentów aktywnej integracji - młodzi ludzie otrzymali szansę na lepszy, przemyślany i świadomy start w dorosłość.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2020 ROKU tel./fax 094 71 40 252; www.pcprkoszalin.pl; e-mail: pcpr@powiat.koszalin.pl

W 2020 r. proces usamodzielnienia rozpoczęło 10 wychowanków pieczy zastępczej.

5. MIESZKANIE CHRONIONE

Mieszkanie chronione bywa ważnym elementem w procesie usamodzielnienia. Daje możliwość realizacji celów zawartych w IPU każdego usamodzielnianego, o którym mowa jest w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z uwagi na wymogi standaryzacyjne, określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych, w mieszkaniu jednocześnie może zamieszkiwać do 3 wychowanków. W 2020 r. jedna usamodzielniana wychowanka pieczy skorzystała z tej formy pomocy. Jej pobyt trwał od 1 października 2016 r. do 17.01.2020 r.

Mieszkanie chronione posiada charakter treningowy, którego celem jest przygotowanie osoby w nim przebywającej, do samodzielnego życia. Celem tej formy wsparcia jest wspieranie samodzielności i odpowiedzialności.

W 2020 roku z uwagi na stan zagrożenia epidemicznego wirusem SARS – CoV-2 dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie Zarządzeniem Nr 14 /2020 z dnia 17 listopada 2020 roku wprowadził procedurę postępowania związaną z przeciwdziałaniem i zapobieganiem zakażenia się wirusem SARS-CoV-2 przez osoby korzystające ze wsparcia w postaci pobytu w Mieszkaniu Chronionym lub miejsc hostelowych w Punkcie Interwencji Kryzysowej. Od stycznia 2020 r. żaden wychowanek nie złożył wniosku o pobyt w mieszkaniu chronionym.

6. OCENA SYTUACJI DZIECKA PRZEBYWAJĄCEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ, OCENA FUNKCJONOWANIA RODZINY ZASTĘPCZEJ

ORPZ ma obowiązek przeprowadzania cyklicznej oceny procesu wychowawczego oraz zabezpieczenia materialnego dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ocena odbywa się nie rzadziej niż co trzy miesiące w przypadku dzieci do 3 roku życia oraz raz na sześć miesięcy w przypadku dzieci starszych.

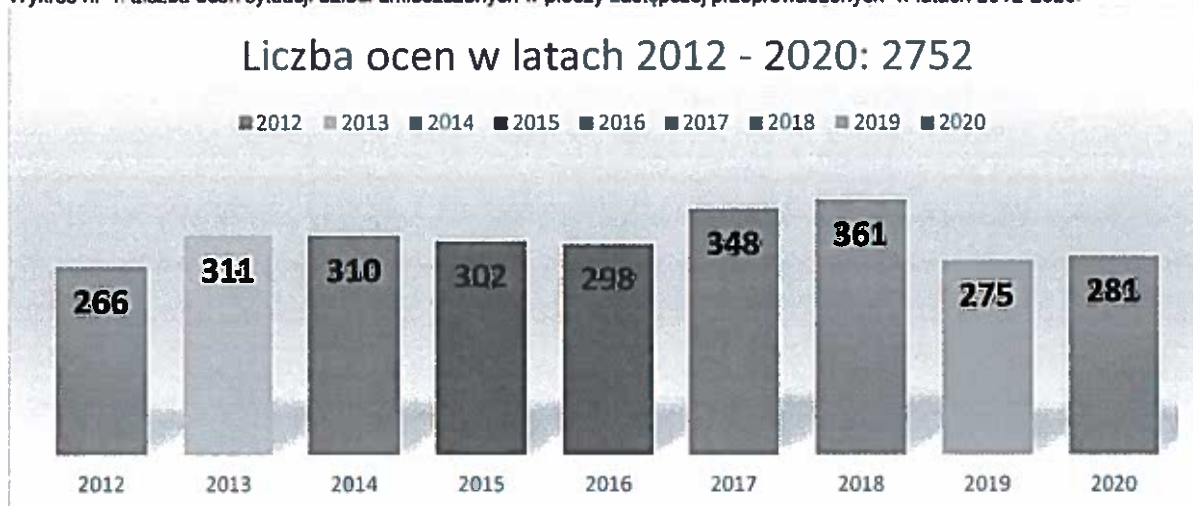
W związku ze stanem zagrożenia epidemicznego, związanego z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 oceny sytuacji dzieci odbywały się od miesiąca kwietnia 2020 r. on- line, wszystkie istotne informacje o dzieciach były przysyłane drogą elektroniczną, faksem bądź pocztą. W spotkaniach zespołów ds. okresowej oceny dziecka uczestniczyły rodziny zastępcze oraz w szczególności :

- ORPZ – psycholog, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny, pedagog, kierownik i dyrektor pcpr),
- przedstawiciele placówek oświatowych,
- przedstawiciele placówek służby zdrowia,
- przedstawiciele Publicznego Ośrodka Adopcyjnego w Koszalinie,
- przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej,
- rodzice biologiczni oraz inni członkowie rodziny,

- inne instytucje i osoby - zgodnie z indywidualną potrzebą dziecka.

Wszystkie spotkania odbywały się w formie online, poprzez komunikatory społeczne (Messenger, WhatsApp, itp.) oraz wideorozmowy.

Wykres nr 4. Liczba ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przeprowadzonych w latach 2012-2020.

Źródło: Opracowanie własne

W roku 2020 przeprowadzono 281 okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Ponadto niezależnie od realizowanych ocen sytuacji dziecka w 2020 r. sporządzano raz na pół roku sprawozdania do sądu z funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (zgodnie z zapisami ustawy). Do sądu trafiło 279 sprawozdań.

Zgodnie z art. 134 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonywana jest ocena rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka nie rzadziej niż raz w roku pomimo, że ustawodawca dopuszcza dokonanie oceny nie rzadziej niż na 3 lata. W 2020 roku dokonano oceny 62 rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka.

7. SZKOLENIA

Do zadań ORPZ należy również organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, a także dla rodzin zastępczych.

W celu zapewnienia prawidłowej organizacji pieczy zastępczej przez cały rok prowadzono kampanię na rzecz pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych między innymi poprzez umieszczenie informacji w lokalnych mediach, przesłanie informacji do ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu koszańskiego, umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń w siedzibie PCPR, ośrodka adopcyjnego, w szkołach, kościołach i innych instytucjach publicznych. Wszelkie informacje zamieszczane były również na stronie internetowej (<http://pcprkoszalin.pl/>). Na bieżąco publikowane są materiały związane z wymogami kwalifikacyjnymi dla rodzin zastępczych oraz zaproszenia do pełnienia tej funkcji. Idea rodzicielstwa zastępczego propagowana jest także w mediach (prasa – m. in. Głos Koszaliński, Miasto, Gość Niedzielny, radio – Radio Koszalin, RMF Max, Eska

i telewizja – TV Max, Studio HD, TVP3), gdzie podczas wystąpień podawane są informacje o trwającym naborze dla kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Na podstawie art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pełnienie funkcji rodziny zastępczej (w każdej jej formie) może być powierzone małżonkom lub osobie niepozostającej w związku małżeńskim, jeżeli kandydaci spełniają ustawowe warunki. Okoliczności te ustala PCPR w Koszalinie na podstawie przeprowadzonej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej.

Ponadto każdorazowo wszyscy kandydaci są sprawdzani czy nie figurują w rejestrze z dostępem ograniczonym sprawców przestępstw na tle seksualnym.

Przed zaproszeniem kandydatów do uczestnictwa w szkoleniu, przeprowadzona została ich wstępna akceptacja pod względem spełniania przez nich warunków, o których mowa w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Sporządzono 16 diagnoz psychologicznych i pedagogicznych.

W 2020 r. pomimo trudności związanych z występującą pandemią wirusa SARS-CoV-2, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, zorganizowało szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz dla spokrewnionych rodzin zastępczych. Przy organizacji uwzględniono reżim sanitarny i obostrzenia wynikające pandemii Covid-19 oraz przepisów prawa.

W szkoleniu wzięło udział 18 osób, z czego 17 kandydatów otrzymało świadectwa ukończenia szkolenia. Szkolenie było zgodne z programem szkoleniowym pn. „Rodzina”, który przygotowuje kandydatów i osoby spokrewnione do sprawowania pieczy zastępczej zgodnie z ustawowo określonymi formami rodzinnej pieczy zastępczej. Zakres programowy szkolenia został zatwierdzony decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nr 14/2018/RZ z dnia 7 listopada 2018 r. Szkolenie to jest obowiązkowe i bezpłatne dla osób, którzy chcą otrzymać kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Spotkania mają formę wykładów i warsztatów. Trenerzy oraz uczestniczący specjaliści przybliżyli uczestnikom zagadnienia związane ze sprawowaniem rodzinnej pieczy zastępczej, między innymi: regulacje formalno-prawne, elementy psychologii i pedagogiki związane z rozwojem i wychowaniem dzieci, rozwiązywanie specyficznych trudności, które mogą pojawić się w trakcie opieki nad dzieckiem. Trenerami prowadzącymi szkolenie byli pracownicy PCPR w Koszalinie.

Po spełnieniu wymogów ustawowych wydawane jest zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz potwierdzenie spełnienia warunków określonych w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2020 r. wydano 8 zaświadczeń kwalifikacyjnych (dla 5 rodzin) co wiązało się z wpisem tych osób do rejestru osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. O dokonaniu wpisów do rejestru poinformowano Sądy Rejonowe w Koszalinie i w Szczecinku, z którymi współpracuje ORPZ.

Ponadto ORPZ prowadził szkolenia w ramach projektu „Szansa – jestem Za” co zostało opisane w dalszej części sprawozdania.

8. REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2020-2022

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem własnym powiatu jest opracowanie i realizacja trzyletniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2020-2022” był czwartym z kolei tego typu programem.

Uchwałą Nr XVI/126/19 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 19 grudnia 2019 r. został przyjęty program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie koszalińskim na lata 2020-2022.

Głównym celem Programu jest zapewnienie dzieciom umieszczanym w pieczy zastępczej opieki poprzez budowę zintegrowanego systemu pieczy zastępczej i zapewnienie rodzinom zastępczym profesjonalnego wsparcia. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji programu niezwykle ważne było, aby w jego realizację włączały się różne podmioty i instytucje. Realizatorami „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej” w Powiecie Koszalińskim byli: Starostwo Powiatowe w Koszalinie, PCPR w Koszalinie, ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu koszalińskiego, policja, straż graniczna, uczelnie, sądy, prokuratura, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze, poradnie psychologiczne – pedagogiczne, ośrodki adopcyjne, organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny, rodziny zastępcze i pomocowe oraz inne instytucje i służby. Omawiany Program w związku z obowiązkiem nałożonym przez ustawodawcę zgodnie z art. 180 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa limit zawodowych rodzin zastępczych, który na lata 2020 – 2022 ustalony został w następujący sposób:

- 2020 r. – 3 rodziny,
- 2021 r. – 4 rodziny,
- 2022 r. – 4 rodziny.

Limit rodzin zastępczych nie uwzględnia rodzinnych domów dziecka, które w powiecie koszalińskim stanowią istotne zabezpieczenie rodzinnej pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że utworzenie nowych rodzin zastępczych zawodowych możliwe jest dzięki spełnieniu określonych wymogów tj. posiadania dodatkowych kwalifikacji i wymagań, stażu rodziny zastępczej, pozytywnej opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W powiecie koszalińskim funkcjonują tylko 3 rodziny zawodowe. Wynika to m.in. z tego, że w związku z koniecznością zwiększenia liczby miejsc w pieczy zastępczej, rodziny zastępcze przekształcane są w rodzinne domy dziecka, których liczba nie jest określana w Programie. W ramach realizacji programu podejmowane są wszystkie działania na rzecz rodzin zastępczych, przebywających w nich dzieci i wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych. Na bieżąco dostosowywane są działania do indywidualnych potrzeb wychowanków i rodzin.

PCPR w Koszalinie jako ORPZ na bieżąco realizowało zawarte w Programie cele przyczyniając się do poprawy jakości pieczy zastępczej (m.in. poprzez edukację rodzin zastępczych i instytucji pracujących z rodzinami, promocję rodzicielstwa zastępczego, integrację z mieszkańcami powiatu).

9. INFORMACJE DODATKOWE

9.1. „Szansa – Jestem Za”

W PCPR w Koszalinie od 2018 r. realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego projekt „Szansa – jestem ZA!”, którego całkowita wartość wynosi 1.252.610,37 zł. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w kwocie 1.064.718,81 zł oraz ze środków dotacji celowej budżetu państwa w kwocie 125.257,56 zł.

Projekt „SZANSA – jestem ZA” skierowany jest do usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzin zastępczych. Dzięki szeroko zaplanowanym działaniom o charakterze długoterminowego wsparcia poprzez stosowanie instrumentów aktywnej integracji uzyskane rezultaty przyczyniały się do zmiany w sytuacji mieszkańców powiatu koszalińskiego. Głównym celem projektu jest dostarczenie usług społecznych, dostosowanych do odbiorców wsparcia opartych na indywidualnej diagnozie oraz wspieranie i promowanie rozwiązań sprzyjających prawidłowemu realizowaniu funkcji rodziny.

W projekcie przewidziano następujące zadania:

1. Edukacja i rozwój
2. Kształcenie i szkolenie
3. Doskonalenie osób sprawujących pieczę zastępczą
4. Zasiłki i pomoc w naturze.

22 i 23 lipca 2020 r. odbyły się plenerowe spotkania profilaktyczne, kształtujące prozdrowotny styl życia dla rodzin zastępczych i dzieci w ramach projektu. Impreza zorganizowana była w Gospodarstwie Edukacyjnym „W labiryntach” w Paprotach, gm. Malechowo. Dorośli i dzieci bawili się i rywalizowali podczas gier i zabaw pod okiem animatorów również z pracownikami ORPZ. To pierwsza po ogłoszeniu pandemii możliwość wspólnego spędzenia czasu.

W dniach 17 - 22 grudnia 2020 r. dla grupy rodzin zastępczych z powiatu koszalińskiego prowadzone były w formie zdalnej zajęcia kształtujące prozdrowotny styl życia. Prowadzącą zajęcia była dietetyk. Zajęcia prowadzone były w formie instruktażowej (rozmowy, konsultacje on-line) oraz warsztatowej (gotowanie na ekranie). Podczas spotkań rodziny zastępcze zapoznały się z zasadami prawidłowego odżywiania, ze szczególnym uwzględnieniem potraw bożonarodzeniowych. Przygotowywały pod okiem dietetyka potrawy z wykorzystaniem swojej kreatywności i pomysłów. Prowadząca zajęcia podczas spotkań opowiadała rodzinom o dobrych nawykach żywieniowych, właściwych składnikach odżywczych, sugerując jakich produktów należy unikać w diecie.

Rodziny zastępcze biorące udział w warsztatach otrzymały pakiet artykułów spożywczych, sprzęt AGD, które pomocne były podczas warsztatów (gotowanie na ekranie).

Grupę docelową w Projekcie stanowiło 70 osób, w tym: 50 wychowanków pieczy zastępczej, 20 osób sprawujących pieczę.

Ponadto w okresie od 2 do 4 października 2020 r. wychowankowie rodzin zastępczych uczestniczyli w Warsztatach Rozwoju Umiejętności i Kompetencji Społecznych w Kołobrzegu, podczas których zwiedzali zabytki miasta wspólnie z przewodnikiem oraz odbyli rejs statkiem po Morzu Bałtyckim. W

godzinach wieczornych w ramach integracji wspólnie podziwiali zachód słońca na kołobrzesckim moło. Uczestnicy odbyli również sesję zajęć koedukacyjnych: przygotowanie i realizacja IPU, gospodarowanie finansami, sukcesy i porażki – problemy szkolne i rówieśnicze, trening zachowań, rozwój osobowości.

W ramach projektu:

- 11 osób ukończyło kurs prawa jazdy kat. B,
- 2 osoby zdobyły uprawnienia do obsługi po kursie wózków widlowych,
- 30 osób wzięło udział spektaklu Champions of Illusion z programem: Magic Show – tour of the World.

Ponadto:

- 1 wychowankowi został dofinansowany zakup okularów korekcyjnych (po konsultacjach ze specjalistą),
- 1 wychowankowi został dofinansowany zakup aparatu ortodontycznego (po konsultacjach ze specjalistą),
- 32 wychowankom został dofinansowany zakup laptopów do uczestnictwa w projekcie on-line,
- 3 wychowankom zostały zakupione skrzynki narzędziowe umożliwiające kształcenie zawodowe w kierunku technik budowlany i technik mechanik samochodowy,
- 7 wychowankom zostały zakupione główki treningowe fryzjerskie i podstawki do główki w celu doskonalenia umiejętności zawodowych w kierunku fryzjer.

9.2 Akademia Przyszłości – Zadanie Klubu Rodzica Zastępczego

W dniu 23 czerwca 2020 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie odbyło się spotkanie informacyjno – rekrutacyjne z potencjalnymi kandydatami na Liderów Klubów Rodzica Zastępczego w ramach projektu Akademia Przyszłości – Zadanie Klubu Rodzica Zastępczego. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Szczecinie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie oraz trzy wytypowane przez ORPZ rodziny zastępcze z terenu powiatu koszalińskiego.

9.3 Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie pozyskało w ramach projektu ze środków europejskich oraz krajowych aż 524 054,00 zł z przeznaczeniem na zakup niezbędnego sprzętu do nauki zdalnej. W ramach projektu rodziny zastępcze z terenu powiatu koszalińskiego otrzymały:

- 124 komputery przenośne wraz z oprogramowaniem;
- 16 telewizorów 55";
- 32 urządzenia wielofunkcyjne (drukarki ze skanerem);
- 2 projektory multimedialne;
- środki ochrony osobistej (maseczki, rękawiczki i płyny do dezynfekcji rąk);
- specjalistyczne programy dla wychowanków z niepełnosprawnościami.

Sprzęt jest własnością powiatu koszalińskiego i w drodze użyczenia trafił do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka jeszcze przed rozpoczęciem roku szkolnego.

9.4 Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży

W roku 2020 r. powiat koszaliński stał się jednym z 8 partnerów projektu „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży” który będzie realizowany w latach 2021 – 2023, którego celem jest wielopłaszczyznowe wsparcie wychowanków pieczy do 25 roku życia.

9.5 Rodzina bez Przemocy

W 2020 roku, PCPR w Koszalinie realizując zadanie określone w art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej prowadziło specjalistyczne poradnictwo. PCPR realizowało także Powiatowy Program Profilaktyczny „Rodzina bez Przemocy”, który opracowany został na lata 2019 – 2022. Celem głównym działań było zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego w powiecie koszalińskim dla osób z rodzin dotkniętych przemocą ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. W każdy wtorek i czwartek w godzinach 10.00 – 14.00 pracownik merytoryczny oraz kierownik Działu Wsparcia Dziecka i Rodziny pełnili dyżury, podczas których udzielane były informacje o uprawnieniach i prawach, porady socjalne i pedagogiczne. Porady były udzielane klientom, którzy zgłosili się osobiście lub telefonicznie. Łącznie udzielono dla 68 osób 146 porad specjalistycznych

9.6 Inne

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie w każdy wtorek i piątek na stronie www.pcprkoszalin.pl zamieszczało propozycje nowych gier, zabaw oraz zajęć dla rodzin zastępczych i wychowanków umieszczonych w rodzinach zastępczych.
- W związku ze stanem zagrożenia epidemicznego wirusem SARS-CoV-2 nastąpiła zmiana organizacji pracy która polegała na pracy zdalnej. W celu zapewnienia ciągłości pracy i zachowania obostrzeń sanitarnych pracowników PCPR w Koszalinie podzielono na dwa zespoły które wymiennie pracowały w siedzibie PCPR lub zdalnie w domu. Warto podkreślić że jakość i efektywność wykonywanych zadań nie uległa pogorszeniu. Zadania były realizowane na bieżąco terminowo i z należytą starannością. Dodatkowym zadaniem było sporządzanie codziennych raportów o sytuacji w pieczy zastępczej w związku z wirusem, które były przekazywane Staroście Koszalińskiemu oraz referatowi zarządzania kryzysowego (również w weekendy i święta)

10. WNIOSKI DO DALSZEJ PRACY

W trosce o prawidłowe, profesjonalne funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie koszalińskim – a co za tym idzie zapewnieniem najwyższej jakości opieki i wsparcia dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych.

Należy w dalszej pracy ORPZ uwzględnić:

- pełną realizację Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2020 – 2022,
- dalszą kontynuację możliwości wspólnych wyjazdów w środowisko 2 pracowników (względy bezpieczeństwa i lepsza znajomość rodzin);
- opiniowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przez co najmniej 2 pracowników ORPZ;
- zatrudnienie specjalistów zgodnie z pojawiającymi się potrzebami;
- prowadzenie cyklicznych, profesjonalnych kampanii społecznych, adresowanych do

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ
PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2020 ROKU tel/fax 094 71 40 252; www.pcprkoszalin.pl; e-mail: pcpr@powiat.koszalin.pl

potencjalnych kandydatów na rodziny zastępcze z wykorzystaniem możliwości kampanii w mediach społecznościowych i on-line;

- współpracę z OPS z terenu powiatu ukierunkowaną na edukację i interwencję socjalną wobec rodzin zagrożonych lub dotkniętych odebraniem i umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej;
- promocję i upowszechnianie właściwych postaw rodzicielskich;
- zwiększenie lub co najmniej utrzymanie stanu zatrudnienia pracowników zespołu ds. pieczy zastępczej na dotychczasowym poziomie;
- zatrudnienie superwizora;
- podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi wolontariatu na rzecz pracy z rodzinami zastępczymi oraz dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego;
- dalsze aplikowanie o środki zewnętrzne w celu zwiększenia oferty kierowanej do rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych;
- poprawę komunikacji na linii szkoła – rodzic zastępczy, zwłaszcza w sytuacjach, gdy deficyty rozwojowe i edukacyjne wymagają większego zaangażowania niż standardowe działania,
- ułatwienie kontaktów na linii miejscowy ośrodek pomocy społecznej – rodzice zastępczy w sytuacjach wymagających udzielania pomocy wynikającej z realizowanych przez ośrodki zadań z zakresu pomocy społecznej (przemoc, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność),
- motywowanie rodziców zastępczych do korzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w ramach programów realizowanych przez PCPR w Koszalinie, czy udzielanego przez PPPP i MPPP w Koszalinie,
- zapewnienie pomieszczenia z lustrem weneckim do pracy z dzieckiem i rodziną,
- poprawa warunków lokalowych na potrzeby przeprowadzania ocen sytuacji dzieci, rodzin zastępczych, itp.,
- informowanie o zmianach w przepisach mogących mieć wpływ na funkcjonowanie rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci (nie tylko z zakresu pomocy społecznej),
- zachęcanie do korzystania z „biblioteki rodzica zastępczego” z możliwością korzystania z fachowej literatury i poradników przez rodziców zastępczych;
- dalsze doskonalenie kompetencji i umiejętności pracowników zespołu ds. pieczy zastępczej;
- kontynuowanie cyklicznych spotkań zawodowych rodzin zastępczych,
- rozwijanie systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe.
- propagowanie idei rodzinnej pieczy zastępczej,
- dokonywanie oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat, nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy,
 - coroczne dokonywanie ocen rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka.

Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego obchodzonego w dniu 30 maja, PCPR w Koszalinie począwszy od 2007 r. organizuje na przełomie maja i czerwca piknik integracyjny rodzin zastępczych pod nazwą „Rodzinalia”. Impreza organizowana jest w ramach środków własnych PCPR w Koszalinie oraz środków pozyskanych w ramach projektów. W „Rodzinaliach” co roku bierze udział około 400 uczestników, w tym: rodziny zastępcze, ich własne dzieci i dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych, usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, mieszkańcy i pracownicy domów pomocy społecznej, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, inni zaproszeni goście. Niestety po raz pierwszy od wielu lat „Rodzinalia” ze względu na zagrożenie epidemiczne wirusem SARS – CoV-2 w 2020 r. nie odbyły się.

PCPR w Koszalinie jako ORPZ realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pozyskując dodatkowe środki na zadania ustawowe oraz aktywizację rodzin zastępczych w kierunku działań na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych. ORPZ dokłada wszelkich starań, aby proces deinstytucjonalizacji i podnoszenia jakości rodzinnej pieczy zastępczej poprzez zapewnienia dzieciom rodzinnych warunków wychowania traktowany był priorytetowo i realizowany był dla dobra dziecka.

W ocenie OPPZ przewlekłość postępowań sądowych w niektórych przypadkach utrudnia powrót dzieci do rodzin naturalnych, a czasami też uniemożliwia szansę dzieci na przysposobienie.

11. PODSUMOWANIE

Praca z dziećmi, które w wyniku wielu różnych nieprawidłowości występujących w rodzinie naturalnej muszą funkcjonować poza jej strukturą nigdy nie jest łatwa, stąd tak ważne jest kto i w jaki sposób opiekuje się tak mocno skrzywdzonym przez najbliższych dzieckiem. Rodzicielstwo zastępcze to ogromna odpowiedzialność i ogromny trud wkładany codziennie przez 24 godziny – bez świąt i przerw weekendowych. Nakłada to olbrzymi ciężar odpowiedzialności za szeroko pojmowaną jakość świadczonej opieki nad dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej również na ORPZ, co nie jest łatwe przy praktycznie zerowym zainteresowaniu pełnienia roli rodzica zastępczego w całej Polsce.

12. Wykaz skrótów

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Strategia - Strategia Rozwoju Powiatu Koszalińskiego na lata 2016-2024

ORPZ – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

RZ – Rodzina Zastępcza

RDD – Rodzinny Dom Dziecka

KRPZ – Koordynator Rodzinnej pieczy Zastępczej

MRPIPS – Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej

IPU – Indywidualny program usamodzielnienia

PPPP – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

MPPP – Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Uzasadnienie

do uchwały Nr XXXII/232/21 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2020 rok

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawia Staroście i Radzie Powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy.

W związku z powyższym wnosi się o przyjęcie wyżej wymienionego sprawozdania.

Przewodniczący Rady
Zbigniew Gireberek